

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **D. Č.**, proti povinnému **D. M.**, zastúpeného Mgr. Ing. P. K., **pre vymoženie 178 417,31 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp.zn. 15 Er 8215/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok z 25. októbra 2010 č.k. 15 Er 8215/2008-110, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Pezinok z 25. októbra 2010 č.k. 15 Er 8215/2008-110 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok (v poradí druhým) uznesením z 25. októbra 2010 č.k. 15 Er 8215/2008-110, Ex 1/2008 námietky povinného proti exekúcii, ako aj námietky povinného proti trovám exekúcie (v ktorých tvrdil, že vymáhanú pohľadávku uhradil oprávnenému ešte pred začatím exekučného konania, a to v hotovosti, o čom predložil príjmové pokladničné doklady) zamietol s odôvodnením, že po vzniku exekučného titulu nedošlo k zániku vymáhaného nároku, keď z príjmových a výdavkových dokladov súd zistil, že tieto sú vyplnené neúplne, absentuje na nich účel jednotlivých platieb, prepisy SMS správ naznačujú, že medzi oprávneným a povinným prebiehali rôzne bližšie nešpecifikované finančné aktivity.

Na základe podnetu povinného generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Pezinok z 25. októbra 2010 č.k. 15 Er 8215/2008-110 napadol mimoriadnym

dovoláním, vysloviac názor, že týmto uznesením bol porušený zákon, keďže súd svojim postupom odňal povinnému možnosť konať pred súdom (§ 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.). S poukazom na článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ustanovenia §§ 43 ods. 1, 101 ods. 2, 115 ods. 1, 122 ods. 1, 123 O.s.p. a § 50 ods. 1 Exekučného poriadku, mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že v danom prípade procesný postup exekučného súdu nespĺňa základné atribúty ústavne garantovaného práva na spravodlivý proces, najmä tým, že exekučný súd :

a/ nevymedzil, ktoré sporné skutkové tvrdenia účastníkov konania sú predmetom sporu (predmetom dokazovania) a koho zaťažuje dôkazné bremeno určitej spornej skutočnosti,

b/ svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, najmä v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, ktoré skutočnosti (medzi stranami sporné a pre právne posúdenie veci relevantné) má za preukázané a ktoré nie,

c/ nevykonaval dokazovanie spôsobom, ktorý predpisuje ústava a zákon, najmä tým, že dôkazy nevykonaval verejne, v prítomnosti účastníkov tak, aby sa účastníci konania mohli vyjadriť k vykonaným dôkazom.

Preto generálny prokurátor Slovenskej republiky navrhol označené uznesenie zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Pezinok na ďalšie konanie.

Povinný sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Oprávnený sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O.s.p.) na podnet účastníka konania, preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. a § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám

uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada najvyšší súd nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Osobitne sa pritom sústredil na námietku mimoriadneho dovolateľa spočívajúcu v tom, že povinnému bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, a to tak, ako je uvedené už vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 43 ods. 1 O.s.p. sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať.

Účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú

na pokyny súdu (§ 101 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 115 ods. 1 O.s.p. ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd nariadi na prejednanie vecí samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná.

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O.s.p.).

Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.).

Povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôkazy sa neprihliada. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť (§ 50 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov - ďalej len „Exekučný poriadok“).

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že Okresný súd Pezinok poverením z 26. marca 2008 č.k. 15 Er 8215/2008-15, na základe návrhu oprávneného proti povinnému, pre vymoženie 178 417,31 € s príslušenstvom, poveril vykonaním exekúcie súdnu exekútorku Mgr. D. S.. Exekučným titulom je notárska zápisnica č. N 690/2004, Nz 71309/2004 napísaná 22. septembra 2004, ktorou povinný uznal svoj dlh voči oprávnenému vo výške 5 375 000 Sk na základe zmluvy o pôžičke z 11. augusta 2004 a súhlasil, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným exekučným titulom. Po doručení upovedomenia o začatí exekúcie podal povinný námietky proti exekúcii a proti trovám exekúcie. Tvrdil, že vymáhanú pohľadávku uhradil oprávnenému ešte pred začatím exekučného konania, a to v hotovosti, o čom predložil príjmové pokladničné doklady. Oprávnený vo vyjadrení k námietkam povinného tieto navrhol zamietnuť. Poprel, že podpisy na príjmových pokladničných dokladoch sú jeho vlastné.

Súčasne však uviedol, že „nevylučuje, že príjmové a výdavkové doklady boli zneužitú a viazali sa k iným obchodno-finančným vzťahom“, nakoľko povinnému poskytol aj ďalšiu pôžičku vo výške 3 000 000 Sk (99 581,76 €) a vo výške 1 000 000 Sk (33 193,12 €) (inú, ako uvedenú v exekučnom titule). Na preukázanie skutočnosti, že povinnému poskytol tieto ďalšie pôžičky, predložil prepisy komunikácie, ktorá prebiehala medzi oprávneným a povinným prostredníctvom SMS správ. Exekučný súd nariadil na deň 10. júna 2009 „informatívny výsluch“, na ktorý predvolal oprávneného a povinného. Oprávnený sa na určený termín informatívneho výsluchu nedostavil. Dostavila sa iba právna zástupkyňa povinného, ktorú súd po poučení podľa § 131 ods. 1 O.s.p. vypočul. Právna zástupkyňa povinného predložila súdu k nahliadnutiu originály pokladničných dokladov a prehlásila, že súd pravé. Následne Okresný súd Pezinok uznesením z 21. júla 2009 č.k. 15 Er 8215/2008-74 námietkam povinného proti exekúcii vyhovel, vychádzajúc z toho, že povinný pohľadávku oprávneného v exekučnom titule splnil. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Bratislave uznesením z 25. januára 2010 č.k. 18 CoE 669/2009 uznesenie prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho rozhodnutia súdu prvého stupňa vytkol, že neskúmal, či povinný zaplatil pohľadávku vzniknutú na základe exekučného titulu, alebo inú pohľadávku. Po vrátení veci súdu prvého stupňa, bez doplnenia dokazovania a bez nariadenia pojednávania, Okresný súd Pezinok uznesením z 25. októbra 2010 č.k. 15 Er 8215/2008-110, Ex 1/2008 námietky povinného proti exekúcii, ako aj námietky povinného proti trovám exekúcie zamietol z dôvodov uvedených už vyššie, v úvode odôvodnenia tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zhodne s názorom generálneho prokurátora v mimoriadnom dovolaní má za to, že konanie o námietkach povinného proti exekúcii je z hodnotového hľadiska úplne porovnateľné so základných vyhľadávacím konaním. Ak povinný v námietkach tvrdí, že vymáhanú pohľadávku splnil pred začatím exekučného konania, je konanie o námietkach sporom o tom, či sa exekúcia začala oprávnene.

V danom prípade povinný v námietkach proti exekúcii tvrdil, že dlh zaplatil oprávnenému v hotovosti pred začatím exekúcie, o čom ako dôkaz predložil písomné doklady a to pokladničné príjmové doklady. Preto, pokiaľ oprávnený vo vyjadrení k námietkam povinného tvrdil, že žiadnu hotovosť od povinného neprevzal (podpisy na príjmových pokladničných dokladoch nie sú jeho), súčasne však nevylúčil, že ak hotovosť prevzal, išlo o úhradu iného, ako vymáhaného dlhu (čím de facto oprávnený súčasne poprel i uznal

skutkové tvrdenia povinného), bolo povinnosťou exekučného súdu oprávneného vyzvať na opravu podania, ako aj na splnenie jeho povinnosti tvrdiť (§ 101 ods. 1 O.s.p.). Predovšetkým mal oprávneného vyzvať, aby uviedol, či zo strany povinného došlo alebo nedošlo k zaplateniu hotovosti. Ak k zaplateniu hotovosti došlo, mal súd oprávneného vyzvať na tvrdenie skutkových okolností o právnom dôvode dlhu, na ktorý bola hotovosť započítaná a aby navrhol dôkazy na preukázanie týchto tvrdení, najmä kedy a akým spôsobom poskytol povinnému ďalšiu pôžičku (inú ako uvedenú v exekučnom titule). Po takomto doplnení relevantných tvrdení mal exekučný súd vyhodnotiť, či dokazovanie bude zamerané na zistenie spornej skutočnosti, či k úhrade hotovosti došlo alebo nedošlo, alebo na zistenie spornej skutočnosti, či existoval alebo neexistoval iný dlh povinného voči oprávnenému, v ktorom prípade mal exekučný súd vyzvať účastníkov konania na doplnenie tvrdení o tých obsahových náležitostiach ich záväzkových vzťahov, ktoré sú podstatné pre právne posúdenie otázky, ktorý z viacerých dlhov zaniká plnením dlžníka, ak z príjmového pokladničného dokladu alebo iného prejavu vôle strán nevyplýva, na ktorý dlh z viacerých súčasne existujúcich dlhov sa započítava plnenie dlžníka.

Pokiaľ ide o odôvodnenie mimoriadnym dovolaním napadnutého rozhodnutia, toto je nedostatočné, keď z neho nie je zrejmé, či má exekučný súd za to, že medzi účastníkmi skutočne existoval (aj) iný záväzok, a tiež nie je zrejmé, prečo má exekučný súd za to, že ak príjmový pokladničný doklad neobsahuje údaj o tom, ktorý z viacerých dlhov dlžník plní, nastáva plnenie toho dlhu, ktorý dodatočne označí veriteľ a nie toho dlhu, ktorý dodatočne označí dlžník. Nedostatok dôvodov súdneho rozhodnutia spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť vo vzťahu k otázke (ne)správnosti právneho posúdenia veci, čím v konečnom dôsledku súd zaťažuje konanie vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V neposlednom rade sa dovolací súd stotožnil s konštatovaním generálneho prokurátora, že exekučný súd svojím postupom odňal povinnému možnosť konať pred súdom, keď dôkaz prepismi SMS správ, ktoré predložil oprávnený, nielen že nevykonával na pojednávaní, ale nevykonával ho v prítomnosti povinného, čím povinnému neumožnil vyjadriť sa k tomuto dôkazu. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že právo účastníkov vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu (§ 123 O.s.p.) sa v konaní realizuje tak, že predseda senátu spravidla bezprostredne po vykonaní každého dôkazu umožní účastníkovi, aby sa k nemu vyjadril a aby uviedol všetko, čo pri hodnotení vykonaného dôkazu považuje za významné. Procesnú možnosť účastníka vyjadriť sa k vykonanému dôkazu (napríklad

z hľadiska vierohodnosti svedka a jeho vzťahu k prejednávanej veci, pravosti a správnosti listiny, osoby a odbornej spôsobilosti znalca, vecnej správnosti postupu súdu pri vykonávaní ohliadky a pod.) musí súd vytvoriť účastníkovi už v rámci dokazovania (t.j. pred jeho skončením). V danom prípade tak exekučný súd nepostupoval.

Z uvedených dôvodov vyplýva, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovení § 243b ods. 2, 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. napadnuté uznesenie Okresného súdu Pezinok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného, ako aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

